



Esimehekandidaadid vastavad „Vabariigi“ küsimustele Res Publica, praeguse madalseisu ja sellest väljumise kohta. Lk. 5

Pärnu vastne linnaapea Ahti Kõo räägib, miks läks Res Publica suvepealinnas viis kuud enne valimisi võimu võtma. Lk. 2



# Vabariik



## Üldkogu valib uue esimehe

Siim Männik  
siim.mannik@respublica.ee

4. juuni üldkogu valib Res Publicale uue esimehe, kelleks pürgivad senised senised aseesimehed, endine rahandusminister Taavi Veskimägi ning Riigikogu liige Jaanus Rahumägi.

Kui Veskimägi hinnangul peab erakond senisest enam hakkama väärtustama indiviidi vabadust, siis Rahumägi peab oluliseks tagasipöördumist Res Publica erakonna loomise aegsete põhimõtete juurde.

Esmaspäeval avasid mõlemad kandidaadid oma nägemust erakonna juhtimisest Tartus toimunud debatil.

Jaanus Rahumägi ütles, et Res Publica võimule toonud ootus korra ja korrastatuse järgi on ühiskonnas endiselt olemas, ning erakond peab tagasi pöörduma põhimõtete juurde, millest lähtuvalt ta loodi. „Res Publica probleemid ei tulene sellest, mida me oleme teinud, vaid sellest, kuidas me seda tegime,“ lausus Rahumägi. Ta lisas, et heatahtlik, soe, kindel ja turvaline peaksid olema need märksõnad, millega Res Publicat seostatakse.

Taavi Veskimägi oli seda meelt, et Res Publica peab oma senise tugevuse, ausa riigivalitsemise kõrvale tooma ka väärtused nagu vabadus, tulevikkusuunatus, eramandi kaitse ning hoolivus.

„Meie ausa poliitika lubadusele peavad nüüd lisanduma veel teised meid maailmavaateliselt selgelt määratlevad väärtused, mille keskseks teljeks saab olema inimeste enda valikute, vabaduste avardamine,“ rääkis Veskimägi. Ta selgitas, et hooliv poliitika ei tähenda parempoolse erakonna jaoks mitte rahajagamist, vaid seda, et kellegi jaoks ei ole ühiskonnas tupikteid. „Igaühe jaoks peab tunneli otsast paistma valgus,“ ütles ta.

### Parts ei kandideeri

Kui eelmisel kahel aastal on eestseisuse 17 valitavale kohale pürginud parkümmend inimest, siis seekord 30. Kolmele aseesimehe kohale kandideerib kuus inimest – Siim Kiisler, Marko Mihkelson, Tõnis Palts, Henn Pärn, Kaupo Reede ning Ela Tomson.

Erakonna senine esimees, kaks aastat Res Publica valitsusmeeskonda vedanud Juhan Parts otsustas uuesti esimeheks mitte



Res Publica juhiks pürgivad senised aseesimehed Taavi Veskimägi ja Jaanus Rahumägi tutvustavad oma seisukohti enne üldkogu piirkondades kaheksal debatil – esimene neist toimus esmaspäeva õhtul Tartus.

Foto: Siim Männik

kandideerida.

„Nüüd seisavad ees uued ülesanded ja selleks on kasulikum, kui eestvedamise võimalust anda ka teistele,“ sõnas ta. Partsi sõnul on Res Publica opositsiooni minnekuga astunud uude arenguetappi. „Sõltuvalt arenguetapist tuleb vahetada vedureid. Aeg on selline ja ma arvan, et see otsus on minu poolt mõistlik,“ ütles Pomerants.

Res Publica volikogu ja Riigikogu fraktsiooni esimees Marko Pomerants tervitas seda,

et üldkogul on võimalik valida kahe esimehekandidaadi konkureeriva nägemuse vahel erakonna arengust ning ütles, et liikmed peaksid kindlasti tulema, et oma eelistusele hääli anda.

„Juunikuul neljas päev on valikukoht. Sel hetkel oleme me kõik võrdsed otsustajad, kuidas minna edasi. Ma loodan, et keegi ei jää sest otsusest kõrvale,“ ütles Pomerants.

Loe ka kandidaatide vastuseid „Vabariigi“ küsimustele lk. 5

### Kandidaadid kohtusid Tartus

Esimehekandidaadid Jaanus Rahumägi ja Taavi Veskimägi tutvustasid esmaspäeval Tartus oma nägemust Res Publica tulevikust ning vastasid liikmete küsimustele.

Vastates küsimusele Eesti esiseisvatest eesmärkidest, leidis Rahumägi, et põhiküsimus on, kuidas peatada rahvastiku vähenemine ja viia see tõusuteele.

Veskimägi nägi põhilise väljakutsena seda, kuidas pidada toimivat riiki üleval 400 tuhande töötajaga ning leidis seepärast, et riiki tuleb moderniseerida. „Peame andma inimestele rohkem võimalusi ise vastutada asjade korraldamise eest. Kulukat bürokraatiat ja kõrgeid makse ei saa me endale lubada.“

Tema hinnangul peaks Eesti valima 2-3 läbilöögisektorit, kuhu tahame panustada. „Peame

väga täpselt vaatama, kuhu suunata Euroopast tulevad kümned miljardid kroonid, et see raha ei hajuks lihtsalt ära, vaid muudaks Eesti mingis valdkonnas tõeliselt tugevaks.“

Rahumägi sõnul tuleks rohkem tegeleda sellega, et tutvustada maailmale Eestit kui euroopalikku elu- ja investeerimiskeskonda. „Valitsus peaks töötama selle nimel, et vähendada suurinvestorite hirme, nagu oleks Eesti mingi puuduliku õiguskeskkonnaga ebastabiilne Ida-Euroopa riik,“ ütles Rahumägi.

Esimehe- ja teiste juhtorganite kandidaatide seisukohti tutvustavad debatil toimuvad selle ja järgmise nädala jooksul veel seitsmes piirkonnas.

Loe ka lk. 5

### Olulist üldkogust

Res Publica V üldkogu algab laupäeval, 4. juunil kell 11 Tallinnas, Eesti Näituste Sinises (C) paviljonis (Pirita tee 28).

Nagu ikka, paluvad korraldajad võimaluse korral kohale jõuda vähemalt pool tundi enne algust, et siis end rahulikult materjalid välja võtta ning õigeaks ajaks juba saalis, mitte registratuurijärjekorras olla.

Registreerimiseks palutakse kaasa võtta pildiga isikut tõendav dokument. Vastavalt Res Publica valimiskorrale kedagi teist enda asemel üldkogul osalema volitada ei saa.

Piirkondadest on üldkogule korraldatud tasuta transport, selle kohta jagavad infot kohalike kontorite töötajad. Kes seda infot kätte ei ole saanud, leiab oma piirkonna kontori töötaja kontaktandmed [www.respublica.ee](http://www.respublica.ee) või telefonil 6109 244.

Esimehe ja teiste juhtorganite valimised toimuvad salajase hääletusena lõunavaheajal, päevakava järgi algusega kell 12.35. Hääletuskastid suletakse 45 minutit pärast valimiste väljakuulutamist.

Kandidaatidega saab tutvuda tänases lehes, põhjalikumad materjalid on erakonna kodulehe liikmetele mõeldud alas Intranetis, kuhu pääseb sama kasutajanime ja parooliga, millega oma @respublica.ee postkasti. Kel parooli veel pole, saab selle, kui kirjutab aadressile [respublica@respublica.ee](mailto:respublica@respublica.ee).

Lõuna on üldkoguliste tasuta, pärast ametliku osa lõppu kella 17 ajal jätkub kohapeal vabamas vormis koosviibimine, kuhu samuti kõik üldkogulised palutud on.

Üldkoguga samal ajal, 3.-5. juunini kestavad Tallinnas ka traditsioonilised vanalinna päevad, nii et kel võimalik, on oodatud pealinna jääma ka pikemaks!



Üldkogu algab erakonna lauluga, mida Rakveres esitasid RP koor ning Janika Sillamaa.

# Pärnu uus võim ohjab poliitikuid äriühingutes

Lauri Tankler  
lauri.tankler@respublica.ee

Aprilli lõpus Pärnus toimunud võimupöörde tulemusena tuli võimule Res Publica ja Keskerakonna võimuliit ning uueks Pärnu linnapeaks sai senine linnavolikogu RP fraktsiooni juht Ahti Kõo. Ta selgitab "Vabariigile" võimuvahetuse tagamaid ja esimesi prioriteete.

**Kuu aega tagasi vahetus Pärnus võim, mille käigus Res Publica sai võimule ja võttis lausa linnapea ametikoha. Miks nii, arvestades et kohalike valimiseni on jäänud ainult viis kuud?**

Paljudele tundub see tõesti väga kiire ja üllatav käik, kuid tegelikult on võimuvahetus olnud õhus juba terve aasta. Keskerakonna fraktsioon tunnetas ehk õhtu, et nad olid koalitsioonis, kus ainult Reformierakond teeb otsuseid.

Eks võim, kes iseenda vigadest ei õpi, pidi ka ühel hetkel kukkuma. 1996. aastal saavutas tollane reformierakondlasest linnapea Väino Linde sadama enamusaktsiate müügi, sellest ajast on ta ise olnud sadamanõukogu esimees ja saanud päris kopsakat tasu. Eelmisel aastal müüs sama Reformierakond maha Pärnu bussipargi, mille puhul hindavad kinnisvaraekspertid ainult ühe krundi minimaalselt 40 miljoni krooniseks. Aga see müüdi maha 11 miljoniga.

**Kuidas ikkagi suhtuda võimu, mis saab valitseda linna ainult viis ja pool kuud?**

Loomulikult elab Pärnu aastaeelarvest ning tõenäoliselt me linnaelarvet oluliselt ei muuda. Küll loodame me saada lisaelarvet juunikuus 5-10 miljonit ja sellega siin teemajandust ja tänavate korrashoidu natukenegi parandada. Aga et elarvet teha ei saa, siis see klassikaliselt ei ole meie valitsemisperiood.

See periood on aga piisav kolmeks ajaks. Esiteks, et me saaksime tüksteist tunda ja töö loksuks paika. See on ettevalmistav periood, et pärast va-

limisi hoopis teiselt tasandilt ja ilma sisse elamata jätkata.

Teiseks, need asjad, mida on tahetud linna huvides ära teha ja Reformierakonna tõtu pole olnud võimalik, need saame ära teha. Üks näide on seesama äriühingute juhtimise korrastamine, millest varem rääkis.

Kolmas haakub eelmistega: me saame praegu juba mõelda asjadele, mida ära teha, kui me pärast oktoobrit jätkame. Meetmed eelarve tulubaasi suurendamiseks, pikemaajalised investeeringud, linnaplaneerimise põhimõtted.

**Väga oluline on kindlasti ka liikmete jaoks, et kas linna tasandil tekivad meil maailmavaatelised erinevused Keskerakonnaga? Kas sobivam partner ei oleks Reformierakond?**

Ma olen 1989. aastast linnavolikogus olnud ja tunnen suhteliselt hästi Pärnu juhtimist. Need viimased kaks ja pool aastat opositsioonis olles olen üha enam veendunud, et kohalikul tasandil ei ole ideoloogia kõige olulisem. Loomulikult on ta oluline, paratamatult peegeldab Pärnu-sugune linnavalitsus ka mingil määral riigi tasandil.

Aga kui me tegime koalitsioonilepet ja panime oma põhimõtteid paika, siis ole sa kui parempoolne tahes, aga sa pead hoolitsema ka nende inimeste eest, kes ise hakkama ei saa. Keskerakond võimendab seda külge rohkem, aga linnas tuleb kõigil sellega tegeleda. Ning seetõttu olen mina vastu arvamustele, et Keskerakonnaga ei oleks tohtinud koostööd teha, sest maailmavaated on erinevad. Vastupidi, linna tasandil tekivad probleemid eelkõige isiklikul tasandil või linna huvide pinnalt.

Me kompasime eelmisel aastal pinda ka Reformierakonnaga, nende initsiatiivil. Üsna ammu oleme selgeks saanud, et Pärnus on Reformierakonnal seltskond, kellega Res Publical ei ole õige koostööd teha. Ikka see korruptsioonimaine ja kahtlased tegevused äriühingute nõukogudes. Seda ei ole meile vaja.



## SUVEPÄEVAD AUGUSTIS PÄRNUMAAL



Tänavused Res Publica suvepäevad jõuavad esmakordselt mere äärde, toimudes 19.-21. augustini Pärnumaal Pärnselja noortelaagris. Reede õhtust pühapäeva hommikuni toimuvad suvepäevad pakuvad tuntud headuses pidusid bändide ja DJ-dega, spordivõistlusi, mälumängu, annete edendamise õpitube, loenguid ja arutelusid, kinoseansse ja muud. Registreerumine suvepäevadele algab 1. juunist Internetis [www.respublica.ee](http://www.respublica.ee), telefonil 6 109 244 või e-posti aadressil [respublica@respublica.ee](mailto:respublica@respublica.ee).

Pildil meenutus mullustest suvepäevadest Peipsi ääres Remnikul, kus mehekandmisvõistlusele osalema tulnud suvepäevaliste hämmeldunud pilkude all on atleet oma kätele haaranud hoopis hapra neiu.

Foto: Allar Tankler

# Üldkogu võib muuta erakonna nime

Urmo Kübar  
urmo.kybar@respublica.ee

Üldkogule hääletamiseks esitatavad põhikirjamuudatused näevad muuhulgas ette erakonna nime muutmist ametlikult Res Publicaks ning juhtorganite mandaadi pikendamist ühelt aastalt kahele.

Lisaks avalikkuses harva kasutatust leidva "Ühendus Vabariigi Eest" kaotamisele nimest määratleksid põhikirja üldsätted uue variandi kohaselt erakonna ideoloogiliselt parementsristlikuna.

Volikogu kinnitatud põhikirjamuudatused saavad teoks, kui poolt hääletab vähemalt 2/3 üldkogul osalejatest.

Volikogu liikme Urmas Reinsalu sõnul jagunevad muudatusettepanekud kolmeks. Esimesed täpsustavad aja jooksul ilmnunud vastuolusid põhikirja ja sisekordade vahel, korrastavad mõningaid praktikas ebaotstarbekaks osutunud punkte ning on "remontiva iseloomuga".

Teised puudutavad erakonna juhtimist. Kui muudatused heaks kiidetakse, hakkab edaspidi erakonna esimehe ja teiste juhtorganite ametiaja pikkus olema kaks aastat senise ühe asemel. "See periood võimaldab keskenduda pikaajalistele ees-

märkide realiseerimisele," ütles Reinsalu.

Samuti väheneks kvooruminõue üldkogul seniselt viiendikult kümnendikule ning volikogu puhul poolelt kolmandikule. Kui esimesel üldkogul 2001. aastal taganuks kvoorumi pelgalt paarisaja inimese kohalolek, siis tänaseks on alampiir umbes tuhande võrra suurem, mis muudab üldkogude korraldamise keerulisemaks. "Oleks halb, kui suurus muutub erakonna tegevuse piduriks," sõnas Reinsalu.

Juhtimise järjepidevuse huvides hakkaks edaspidi kuuluma nii eestseisuse kui kohalike juhatuste koosseisu ka vastava organi eelmine esimees.

Kolmandaks täpsustatakse muudatusettepanekutega liikmetega seotud protseduure. Näiteks muutuks selgemaks liikmete vastuvõtmine ja väljaarvamine. Kui seni võis liiget välja arvata vaid

erakonna eestseisus, siis nüüd saaks liikme lihtsamatel põhjustel (kui ta ei vasta põhikirjast tulenevatele nõuetele) välja arvata piirkonna juhatus. Karistusena – kas Res Publica maine kahjustamise eest või liikmemaksu tasumata jätmise eest kahel järjestikusel aastal – liikme väljaheitmise õigus jääks siiski ainult erakonna eestseisusele.

Liikmemaksu tasumine saaks tulevikus ka eeltingimuseks kandidaatide Res Publica juhtorganitesse või valimisnimekirjadesse.

Samuti saaks täpsemaks liikmeühenduste moodustamine. Eelnõu kohaselt võivad edaspidi erakonna kogudes hakata kuuluma ka mitteliikmed, kes ei kuulu teistesse erakondadesse ega ole käitunud viisil, mis kahjustaks Res Publica mainet.

*Muudatuste täispaketiga saab tutvuda erakonna Intranetis*

## KUST TULI ÜVE-RP?

Praegune erakonna ametlik nimi Ühendus Vabariigi Eest – Res Publica kinnitati esimesel üldkogul detsembris 2001. Sellele eelnenud arutusel kaaluti kokku 64 varianti ning korraldati küsitlus tollase ühenduse liikmete hulgas. Neist 48% pooldas loodava erakonna nimeks Res Publicat, 35% Ühendust Vabariigi Eest. Lõppvooru jõudsid veel nimed nagu Meie Eesti, Ühine Eesti, Hea Eesti, Meie Riik ja Rukkilill. Lõplik nimi tekkis kahe populaarsema variandi liitmisel.

## Kuus piirkonda said uued esimehed

Piirkondade kevadistel üldkogudel valitud juhatused on tänaseks enamikes kohtades pidanud esimesed koosolekud ning valinud piirkonna esimehe.

Uute esimeestena asuvad piirkonda juhtima ettevõtjad Tarmo Pedjasaar Tartus ning Jaanus Barkala Valgamaal, vallavanemad Ain Suurkaev Lääne-Viru-

maal ja Lembit Kruise Viljandimaal ning Riigikogu liikmed Ela Tomson Pärnumaal ja Henn Pärn Harjumaal.

Piirkonna esimeheks valiti tagasi Indrek Saluvee Ida-Virumaal, Tiina Oraste Järvamaal, Andres Stein Jõgevamaal, Teet Kallasvee Läänemaal, Nikolai Golubev Narvas, Arne Tilk Põl-

vamaal, Taavi Veskimägi Raplamaal, Avo Üprus Saaremaal, Sven Sester Tallinnas ning Kurmet Mürsepp Võrumaal.

Tartumaal pole pärast üldkogul juhatus veel kogunenud ning Hiiumaal pole toimunud tänavust üldkogul.

*Vaata ka lk. 8!*

## KOV 2005

### Riigikogulased valimiste

Riigikogu võttis vastu seadusemuudatused, mis võimaldab parlamendiliikmetel osaleda kohalike volikogude töös ka pärast sügisei valimisi.

RP fraktsioon reformierakondlase Väino Linde algatatud eelnõu suhtes ühtset seisukohta ei kujundanud, sest sellel on nii plusse kui miinuseid. Plussiks on näiteks parlamendi tugevam side kohaliku tasandiga, miinuseks, et see pärsib uute inimeste tulemist poliitikasse.

Seoses muutunud olukorraga esitas RP volikogu üldkogule kinnitamiseks muutuse erakonna valimiskorras, mis seni keelas meie Riigikogu liikmetel KOV volikogudesse kuulumise.

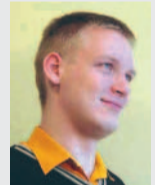
### President ei luba e-valimisi

President lükkas eile tagasi sügiseks e-valimisi lubanud seadusemuudatused, öeldes, et seda tuleb veel arutada.

Parlament võttis seaduse vastu RP, Isamaaliide ja SDE hääle toel, sest valitsusliit lagunes hääletusel (Reformierakond oli poolt, Keskerakond ja Rahvaliid vastu). Arnold Rüütel on Rahvaliidu auesimees.

RP Noored Konservatiivid tegid avalduse, kus avaldasid kahetsust, et president lähtus usaldamatusest tehnoloogia vastu ning vähendab nõnda võimalusi valimistel osaleda.

"Eestis on paar parteid, kes on usinasti viimase kümnendi rahva usaldust poliitika vastu vähendanud," ütles Noorte Konservatiivide aseesimees Eero Elenurm (pildil). "Tõeliseks ohuks Eesti demokraatialle on just tuntuud lood viinapudelitega Ida-Virumaal sadade hääle



kogumisest ja kastiautode ning bussidega kolhoosi pealt "valijate" kokku korjamine, mitte e-valimised."

### Valimisliidud jäävad

Riigikohus tunnistas kehtetuks seaduse, mis oleks kohaliku valimisliidud sügiseist keelanud.

RP seisukoht on, et demokraatia arengule tuleks kasuks, kui valimistel osaleksid erakonnad. „Valimisliidud, erinevalt erakondadest, ei lähtu ilmavaatest," ütles poliitiline sekretär Kaur Hanson. „See annab neile võimaluse koguda kokku segaseid seltskondi, kelle suhtes valijal võib olla keeruline seisukohta võtta. Meie läheme loomulikult välja Res Publica nimekirjadega."

Peasekretär Ott Lumi sõnul tähendab Riigikohtu otsus, et üleminek vaid erakondlikele kohalikele valimistele tuleb sujuvam, sest valimisliite jääb nagnunii iga aastaga vähemaks. „Mõneti on see loogiline vastus just väikevaldades tekkitud protestile liig järsu poliitiseerimise vastu," ütles ta.



## 143 PÄEVA VALIMISTENI

## Remont – ja täiskäik edasi!

Raplamaal oleme võtnud eesmärgiks tulla välja Res Publica nimekirjaga kõigis omavalitsustes. Rapla vallas võitsime küll eelmised valimised, kuid oleme opositsioonis, ent pärast valimisi loodame ise olla koalitsiooni kokkupanijad.

Ettevalmistused algasid juba ammu – Rapla osakonna tasandil vähemalt mullu sügisest, mil panime paika ettevalmistuse esialgse ajakava. Tõhusam töö läks siiski lahti selle aasta algusest, kui hakkasime valimisnimekirja kokku panema ning võimalikke vallavanema kandidaate otsima.

Aasta alguses alustasime ka programmiaruteludega – seda nii piirkonna kui osakonna tasandil. Hästi on toimunud idee teha osakonna arutelud enne piirkondlikke – sellisel kujul jõudsid ka osakondade ideed piirkondlikku ideepanka. See omakorda tagas osakondade "ühtse keele" maakondlikul tasandil.

Praeguseks hetkeks on meil läbi töötatud viis teemat plaanitud kuuest. Piirkonna arutelud on lõppenud avaliku õhtukonverentsiga, kuhu on olnud oodatud kõik huvilised.

Rapla osakond on võtnud eesmärgiks panna programm ja olulisemad sõnumid kokku veel enne suve. Oleme algatamas osakonnas valimiste debatlisti, kus kõigil soovijatel on võimalus sõna sekka öelda programmi loomises. Sügiseks jääks nõnda vaid mõtete lõpp-viimistlus.

Hetkel käib osakondades töö kampaaniaplaaniga, mis omakorda sisaldab valimiste eelarvet, meediaplaani jne. Samuti on oluline oma liikmete motiveerimine: oleme sellega teadlikult tegelenud, püüdes võimalikult palju inimesi kaasata, neid informeerida ja selgitada riiklikul tasandil tehtavaid otsuseid.

On selge, et segane riiklik poliitiline olukord on teinud kõhklevaks nii meie liikmed kui ka valijad. Erakonna maine langus ning ebakindlus tuleviku suhtes on lõõnud ettevalmistusprotsessi mitu auku – kuid ehk kevadine remondiaeg parandab need ning siis on juba täiskäik edasi!

Mind motiveerib siiralt teadmine, et tegelikult ju on meie erakonnas palju tarku ning laiemat arenguvisioni nägevaid inimesi. Usun, et suudame seda ka valimistel tõestada!



Maris Ojamuru  
RP Rapla osakonna juhatuse esimees

## Res Publica juurdus Audrus hästi

Pärnumaal Audru vallavolikogus kuulub enamasti viimastel valimistel võidu saavutanud valimisliidule, mille nimekirjas on ka erinevate erakondade liikmeid. Ülejäänud kuus kohta volikogu 17-st jaguneb kahe erakonna nimekirja vahel.

Res Publica 2002 Audrus veel esindatud polnud, kuid on hiljem oma juuri siin hästi ajanud ning tänaseks on RP-ga liitunud eelmisel korral valijate poolt eelistatavad kandidaadid. Koostöö volikogus ning ettevõtjate-arendajatega on olnud kogu aeg väga hea, millest annab tunnistust ka tehtu: valminud ja renoveeritud on kooli- ja spordihooneid, valda rajatud kaks suurt tööstusettevõtet (230 töökohta) ja kaks golfiväljakut, kehtestatud kaks tööstusküla planeeringut, end laiendavad turismiettevõtted... Tänu Audru ja Pärnu vahelise ala vee- ja kanalisatsioonitrasside väljaehitamisele, milleks otsustasime raha eraldada, tekib sinna üle 500 elamukundi; projekteerimisel on kaks uut lasteaiahoonet.

Seega Audru valla puhul saab täna rääkida tõepoolest elu edendamise valla-poolsete kohustuste täitmise kaudu (jätkuvalt vaid raha!) ning koostöö ettevõtlike ja kinnisvara arendajatega. Sügisel on valijate otsustada, keda volitada kohapealset elu järgmisel perioodil vedama. RP Audru osakond läheb valimistele oma nimekirjaga, kaasates ka neid soovijaid, kes erakonda ei kuulu.

Rein Talisoo  
Audru vallavanem



## Märjamaal Res Publica vallavanem

Märjamaa volikogu valis 10. mail uueks vallavanemaks respublikaani Mart Tilk (pildil). Eelmine vallavanem Eero Plamus kaotas volikogu usalduse, ületades võimupiire gümnaasiumi ehitamisel ja viljeledes valla arengule kahjulikku laenupoliitikat. Samuti heideti Plamusele ette juhtimisvigu ning vähest info liikumist.

Mart Tilk ütleb oma eesmärkidest rääkides, et peab oluliseks kohalike teede puhul kiiresti lappida asfaldiaugud kõigis valla asulates. Samuti tuleb üle vaadata kogu teehoolduse kava, et näha, kas on mahud õigesti paigas. Teine pakiline küsimus on Märjamaa gümnaasiumi juurdeehitus, mis nüüd sai volikogult heakskiidu läbirääkimiste alustamiseks Riigi Kinnisvara AS-ga.

Tilk oli Märjamaa vallavanem ka aastatel 1996-1999. Enne uuesti vallajuhiks saamist töötas ta Lasnamäe linnaosa valitsuse sisekontrolörina. Tilk on Res Publica Märjamaa osakonna juht ning Raplamaa piirkonna juhatuse liige.

Siim Männik

## Kandidaadid 2005

## ASEESIMEES

Valitakse 3 aseesimeest, igal valijal on 2 häält. Valituks osutuval 3 enim hääli saanud kandidaati.



Siim-Valmar Kiisler  
(39, Tallinn)  
Glacier Eesti OÜ tegevjuht

Marko Mihkelson  
(36, Valgamaa)  
Riigikogu väliskomisjoni aseesimees



Tõnis Palts (52, Tallinn)  
Tallinna linnaape

Henn Pärn  
(64, Harjumaa)  
Riigikogu liige



Kaupo Reede  
(34, Tallinn)  
Tallinna Linnavolikogu aseesimees

Ela Tomson  
(60, Pärnumaa)  
Riigikogu liige



## EESTSEISUS

Valitakse 17 liiget, igal valijal on 9 häält. Valituks osutuval 17 enim hääli saanud kandidaati.

Eero Elenurm (25, Tallinn)  
RP Noorte Konservatiivide aseesimees, lektor Tallinna Ülikoolis

Helle Hallika (65, Tallinn)  
HV Mereturismi OÜ

Diana Ingerainen (34, Tallinn)  
Tallinna abilinnapea

Andres Jalak (52, Järvamaa)  
Riigikogu RP fraktsiooni aseesimees

Andreas Kaju (24, Tallinn)  
Ettevõtja, Raadio Kuku saatejuht

Teet Kallasvee (39, Läänemaa)  
Haapsalu linnaape

Andres Kork (55, Tallinn)  
Lääne-Tallinna Keskhaigla kirurg

Jevgeni Krištšov (22, Tallinn)  
Noorteühingu „Avatud Vabariik“ juhatuse esimees

Lembit Kruuse (45, Viljandimaa)  
Vastemõisa vallavanem

Ahti Kõo (53, Pärnumaa)  
Pärnu linnaape

Ülle Laasner (36, Raplamaa)  
Rapla maavalitsuse terviseedenduse peaspetsialist

Lennart Lepajõe (30, Ida-Virumaa)  
Tõlkija, FIE

Vello Lips (48, Valgamaa)  
AS L-Katlamaja juhataja

Rein Madissoon (40, Harju)  
Standoor Eesti OÜ juhataja

Toivo Maimets (47, Tartu)  
Tartu Ülikooli professor

Külvar Mand (40, Pärnumaa)  
SA Pärnu Haigla arst

Rainer Miitop (46, Lääne-Virumaa)  
Multi Marger AS juhataja

Ants Pauls (65, Narva)  
Riigikogu liige

Indrek Raudne (29, Tallinn)  
Riigikogu RP fraktsiooni aseesimees

Urmas Reinsalu (29, Tallinn)  
Riigikogu põhiseaduskomisjoni esimees

Siim Roode (38, Tallinn)  
Advokaadibüroo Markus, Meidra, Missik & CO vandeadvokaat

Reet Roos (32, Harjumaa)  
Riigikogu liige

Erik Sandla (44, Tallinn)  
Tallinna Nõmme linnaosa vanem

Sven Sester (36, Tallinn)  
Riigikogu majanduskomisjoni aseesimees

Mihhail Solovjov (19, Narva)  
Kristiine linnaosavalitsuse nõunik

Anti Tammeoks (30, Harjumaa)  
Endine Riigikogu liige

Ken-Marti Vaher (30, Tallinn)  
Riigikogu liige

Indrek Varik (34, Tallinn)  
Draag V.M. OÜ juhatuse esimees

Rain Veetõusme (28, Tallinn)  
Tallinna Linnavolikogu liige, OÜ Aquatilis tegevjuht

Avo Üprus (51, Saaremaa)  
Riigikogu liige

## SUUR AUKOHUS

Valitakse 9 liiget, igal valijal on 5 häält. Valituks osutuval 9 enim hääli saanud kandidaati.

Relika Alliksaar (24, Tallinn)  
Tallinna Linnavalitsuse nõunik

Svetlana Baltina (31, Tallinn)  
Rovico büroo OÜ, juhatuse liige

Peeter Laurson (34, Tartu)  
Mayeri Industries nõukogu liige

Helve Nõmm (48, Tallinn)  
Select Service Partner Eesti AS, kaubanduskeskuste toitlustusjuht

Aivar Reivik (48, Tallinn)  
Tallinna abilinnapea

Reet Roos (32, Harjumaa)  
Riigikogu liige

Rein Saarma (61, Harjumaa)  
TTÜ majandusteaduskonna õppejõud

Indrek Saluvee (28, Ida-Virumaa)  
Lüganuse vallavanem

Pavel Starkov (21, Tartu)  
Tartu Ülikooli lõpetaja 2005

Merle Tambur (30, Tallinn)  
Tallinna Kesklinna valitsuse linnavaranõunik

Avo Üprus (51, Saaremaa)  
Riigikogu liige

## REVISJONITOIMKOND

Valitakse 5 liiget, igal valijal on 3 häält. Valituks osutuval 5 enim hääli saanud kandidaati.

Urmas Aunin (44, Tartu)  
Tartu Ülikooli konsultant

Karoli Hindriks (21, Pärnumaa)  
ettevõtja, OÜ Heatuju Maaletooja

Aive Kalev (34, Tallinn)  
rahandusministeeriumi EL ja rahvusvahelise koostöö osakonna juhataja asetäitja

Raivo Kokser (45, Tallinn)  
Eritex Invest OÜ juhatuse liige

Oleg Rebane (44, Tallinn)  
Tallinna Lasnamäe linnaosa vanem

Jan Trei (25, Harjumaa)  
Tallinna Lasnamäe linnaosavalitsuse sisekontrolör

Kandidaadi nime järel sulgudes tema vanus ja RP piirkond.

## 2 KÜSIMUST



Kaur Hanson,  
RP poliitiline sekretär

**Meil on seljataga kolm edukat ja üks ebaedukas kampaania. Kuidas sünnivad seekordsed valimisõnumid ja kampaania?**

Sõnumid sünnivad osakonda-

des. Peame tähtsaks asumipõhist lähenemist – mõtlemise ühikuks ei peaks olema mitte valimisringkond, vaid asum, st. küla või linnaosa, millega inimesed end seostab. Igal asumil on omad probleemid ning lahendus, mis aitab vaid ühte tänavat, võib tuua pea kõik selle tänava hääled. Ideaalne oleks, kui iga asumi sõnumit kannaks just selles asumis elav kandidaat.

Keskseid ettekirjutusi tuleb vähe: materjalide graafiline stiil

voiks ühtne olla ja kui tegu on sõnumiga, mis eeldab maailma-vaatelist valikut, siis peaks valik olema muidugi parempoolne, vabadust toetav ja inimesse usku. Aga kommunaalsõnumid valdavalt ei ole ideoloogilised – toru vajab parandamist sõltumata sellest, milline on külavanema ilmavaade.

**Kuidas valimistel edukas olla?**

Eelkõige tuleb ise endasse us-

kuda. Me ajame õiget asja. Meie inimesed pole ju vahepeal kehavamaks jäänud – kes said hääli kolm aastat tagasi, saavad neid ka nüüd. Aga tööd tuleb teha. Selgi korral saavad hääli need kandidaadid, kes end inimestele isiklikult tuttavaks teevad: võtavad ette kohtumisi, käivad uksele uksele, astuvad valijale tänaval ligi. Meediale lootma jääda ei saa, seda enam, et meediakasutust tõenäoliselt piiratakse tublisti.





ANSIPI VALITSUSES EI PAISTA JÕUDU, KES SUUDAKS EESTIT EDASI VIIA

ESIMESED SAMMUD

**Haridusreform peatatud.** Valitsus võttis Riigikogust tagasi haridusreformi eelnõud. Minister Mailis Reps tahab loobuda kooli pearahapõhisest rahastamisest ja hakata raha jagama lähtudes kooli tegelikest kulutustest. Endise ministri Toivo Maimetsa sõnul on see idee küll paberil ilus, kuid teostatult praktikas teostamatu.

**Maavanemad poliitiliseks?** Peaminister Andrus Ansip arvab, et maavanemate määramise korda tuleks kindlasti muuta. Eelmine koalitsioon otsustas, et poliitiseerimise vältimiseks leitakse maavanemad avaliku konkursiga. Ansip leiab aga, et valitsusel peaks olema maavanemate määramisel suurem vabadus. Samas on ajakirjanduses vihjatud, et valitsuskoalitsioon on seni lahtised maavanemakohad juba omavahel ära jaganud.

**Lahkarvamused e-valimiste üle.** Kui koalitsiooni juhtiv partei Reformierakond toetab e-hääletust, siis Rahvaliid ja Keskerakond hääletasid sellele vastu ning lootsid, et president ei kuuluta seadusemuudatust välja (nagu ka läks). Rahvaliidlane Janno Reiljan leiab, et e-valimiste sildi all juurutatava ebademokraatliku, korruptiivse ja hääle ostmisele üles ehitatud kodus hääletamise vastu tuleb võidelda kõigi vahenditega. Samas on e-valimised heaks kiitnud Euroopa Nõukogu ning Euroopa julgeoleku- ja koostööorganisatsioon ja soovivad vastu keda kõigil euroliidu liikmesmaadel võimaldada, sest see tagab valimistel kõigi vanusegruppide senisest proportsionaalsema esindatuse.

**Vähiennetuse raha eelarves augutähteks?** Ehkki sotsiaalminister Jaak Aab pole seni väljendanud oma eelistust Haigekassa eelarve-augu lappimisel, on jutuks tulnud näiteks raha võtmine südamehaiguste ja vähi ennetuse arvelt. Peaminister Ansip on pakkunud varianti vähendada töötajate haigushüvitisi, nii Rahvaliid kui Keskerakond seda ideed aga ei toeta.

**Suursaadikud poliitiliseks?** Postimehe andmetel avaldas Keskerakond soovi hakata suursaadikute määramist arutama koalitsiooni koostöökojas, et vältida olukorda, kus "riigi kõrge diplomaat tuleks mõnele võimueraakonnale üllatusena". Väliskomisjoni aseesimees Marko Mihkelson pidas seda äärmiselt taunitavaks, leides, et "see oleks praegu kehtivast korrast kümme sammu tagasi."

**Segadus automaksuga.** Riigieelarves oma hoogsate lubadustele katet otsides on rahvaliidlasest rahandusminister Aivar Sõerd kaalunud üleriigilise automaksu kehtestamist. Reformierakondlastest rahanduskomisjoni esimees Meelis Atonen teatas aga, et automaksu ei tule, sest valitsusliit pole selles kokku leppinud. „Koalitsioonis isegi ei räägita automaksust,“ lausub Atonen. Samas on rahvaliidlasest rahanduskomisjoni aseesimehe Vello Tafenu sõnul automaks vajalik, et lappida miinustes riigieelarvet.



Indrek Raudse (pildil koos poeg Oskariga) sõnul on kõige murettekkitavam, et Reformi- ja Keskerakonna ning Rahvaliidu liit on loobunud Partsi valitsuse tulevikku suunatud algatustest, näiteks haridusuuenduste eelnõudest, ning arengule suunatud otsuste asemel keskendutakse mugavale äraolemisele.

# Raudne: uus valitsus ehitab Ego-kaardi Eestit

Aivo Vaske arutles Riigikogu Res Publica fraktsiooni aseesimehe Indrek Raudsega, milliseid järeldusi saab esimese kuu põhjal teha Eesti uue valitsuse kohta.

**Anna Andrus Ansipi valitsuse esimese kuu analüüs – millised on märgid nõ. vana poliitika tagasitulekust?**

Esimene suur märk oli peaministri kandidaadiks Ansipi kõne. Juba sealt oli näha, et valitsus ei püstita eesmärki viia Eesti pildikult õeldes Euroopa meistri võistluste finaali turniirile. Ambitsioon ongi jääda mängima FC Toompeas, püüda mitte kukkuda välja oma IV-V liigast. Selles mõttes on täiesti õiged need väited, et Eestit valitseb kohalikele ja Riigikogu valimistel suunatud valitsus.

Püütakse luua ühiskonnas illusiooni, et tegelikult me oleme küllalt jõukas riik, kus tuleb lihtsalt leevendada mõned sotsiaalsed hädad – siia-sinna jagada raha juurde. Aga uuel valitsusel ei ole eesmärki, mis minu väitel eelmisel valitsusel oli, et kasvatada tööpoolest ühiskonna jõukust. Tuua järgi need, kes kümne viimase aasta jooksul on maha jäänud ja aidata teised veel edasi. Sisuliselt on kõik eelmise valitsuse tulevikku suunatud algatused nüüd tagasi võetud. Olgu need haridusuuenduste eelnõud, suuremad muudatus-

ed eelarveprotsessi plaanisel, kokkuhoid riigivalitsemisel või tööjõupoliitika ümbervaatamine.

Koalitsioonileppel on selgelt näha, et on üritatud igale valitsuspartnerile anda mingi "komm" jagamiseks ning riiki ei vaadata kui arenevat tervikut.

**Kes praegu on sinu hinnangul selle valitsuse juhterakond?**

Ma arvan, et järjest enam hakkab initsiatiivi võtma Keskerakond ja Rahvaliid läheb tahes-tahtmata sellega kaasa. Reformierakonnal on siis valik, kas püsida võimul või minna väga suurtesse konfliktidesse. Ja kindlasti on see surve suurem pärast sügise valimisi. Sinnamaani üritatakse teha head nägu ja igal juhul asju edasi lükata.

**Kõik suured probleemid peaks ju juba tulema eelarvega, mis peaks septembri lõpus olema parlamendile esitatud?**

Ma arvan, et see esitatakse mingil kujul ära ja alles siis hakkab reaalne kauplemine pihta, nii et tegelikud arutelud lihtsaks ikkagi valimiste järgsesse aega. Siis ongi selle valitsuse kõige raskem hetk, kui nad peavad tegema valiku. Üks võimalus on minna seda teed, et mõni partei loobub mingist lubadusest, näiteks Reformierakond oma tulumaksualandusest, mis vabastab suhteliselt suure hulga raha. Teine võimalus on, et mõeldakse tulevikku arvel mingi võlgelamise süsteemi välja.

Mis annab praegusele koalitsioonile elulootust, on see, et üldiselt läheb majanduses hästi ja paar aastat on kindlasti võimalik bluffida kulutuste osas. Ainuke mure, et selle kahe aasta jooksul

elu seisab. On ju näha, et ei ole ses koalitsioonis seda jõudu, mis lubaks vähegi arengule ja pikaajalisele mõtlemisele suunatud asju läbi viia. See on näha ka hääletustest. Näiteks e-valimised, mis oma olemuselt on ju üks väike asi, aga näitab, kas sa tahad ühiskonda kaasaegsemaks muuta või mitte.

**Huvitav jah, et kui rääkisi- omavalitsustesse, siis kõige häälekamalt vaidles vastu Tiit Tammsaar, öeldes et omavalitsusjuhte tuleb usaldada. Ja nüüd, kui Riigikogu arutas e-valimisi, maal is Rahvaliid öuduspilte, kuidas omavalitsusjuhid kutsuvad töötajad enda kabinetti ja sunnivad „õige“ inimese poolt hääletama. Millist see tuleb, et „Balti tiigriks“ nimetatud ja ennast hästi arenemisvõimeliseks pidav Eesti on paigale seisma jäänud?**

Kindlasti on ühest ühiskonnakorrast teise minemine väga palju inimesi väsitanud. Ja kuna elatustase on siiski märkimisväärselt tõusnud, ehkki oleme kõvasti alla Kreeka või Portugali taseme ja tegelikult väga vaene riik, siis võib tekkida illusioon, et kuna juba natuke saab tarbida, tulebki nüüd täiel rinnal elada.

Mina nimetan sellist trendi liikumiseks Ego-kaardi ühiskonna poole. Kahjuks ongi see valitsus asunud selle teenistusse. Eesmärk ei ole, et inimesed saaksid jõukaks – pildikult Hansapanga aktsionäriks –, vaid tahetakse teha Eestit tervikuna krediitkaardi ühiskonnaks.

**See on mõtteviis, et rikkaks ei saa mitte tööd tehes, vaid laenu võttes ja kõige kõvem**

**mees on laenumiljonär. On kahetsusväärne, et kogu avalik debatt käib järgmised kaks aastat mitte arengu eelduste loomise, vaid ümberjaotamise tasemel.**

Meie valitsuse võib-olla kõige suurem puudujääk oli see, et kuigi me liikusime õiges suunas, ei õnnestunud meil püstitada ühiskonnale järgmist pikaajalist eesmärki. Et jõuda sinna Euroopa tipp-liigasse. Püstitada nii, et ühiskond oleks võtnud selle omaks ja oleks valmis selle nimel pingutama.

**Kuu on lühike aeg, aga esimesed märgid näitavad, et kistakse nagu luik, haug ja vähk eri suundadesse. Mingeid struktuuriliseid reforme ja seda, mida vaja oleks, et ettevõtlikke inimesi Eestisse juurde tuleks, sellelt valitsuselt oodata ei ole. Kui pikka iga võiks sellisele koalitsioonile ennustada?**

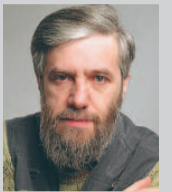
Raudkindel, et nad püsivad kohalike valimisteni. Sealt võib tulla esimene raske murrang, on see siis seoses eelarvedebatiga või valimiste põhjustatud kataklüsmidega. Aga see valitsus võib rahulikult püsida ka kaks aastat, sõltub sellest, mis on nende erakondade siht. Mina siiski mürki ei võtaks, et nad 2007. aastani vastu peavad, sest on väga tõenäoline, et ükski osapool ei ole selles valitsuses kuigi rahul.

Mis aga võib neid väga pikalt siduda on see, et kõik kolm koalitsioonierakonda on väga võimukesked. Üks on väga pikalt üritanud võimule saada, teine on selget ideoloogiat omamata valitsenud ning kolmas on nii pikalt võimu juures olnud, et ei taha kindlasti sellest loobuda.

KÜSIMUSED-VASTUSED

Saada oma küsimus aadressil [vabariik@respublica.ee](mailto:vabariik@respublica.ee) või "Vabariik", Res Publica, Narva mnt. 7, Tallinn 10117!

**Kas alla Eesti keskmist palka teenivad inimesed on laisad, nagu Eesti Päevaleht väidab Mihhail Lotmanit Riigikogus öelnud olevat?**



Mihhail Lotman, Riigikogu liige

Kui nägin lehes pealkirja „Poliitiku sõnul teenivad alla keskmise palga laisad“, hakkasin huviga lugema, et milline väärastunud poliitik küll nii arvab – ning olin tillatunud, et see peaksin mina olema. Kontrollisin igaks juhuks ka Riigikogu stenogrammi ning selgus siiski, et lootusetu sklerootik ma pole, mulle omistati lihtsalt meelevaldselt täiesti võõras ja mulle vastuvõetamatu mõte.

Mu sõnavõtt käis sotside eelnõu kohta, mis muuhulgas nägi ette vanemahüvitise ülempiiri fikseerimist alla Eesti keskmise palga. Ütlesin, et eelnõu eesmärk on võtta raha peredelt vähemaks ning produtseerida valijaskonda, kes teenib alla keskmise, saab toetusi ega ole huvitatud oma elujärje parandamisest. Rõhutan: ma ei väitnud, et kõik alla keskmise palga teenijad (keda on Eestis umbes 2/3) oleks laisad vms, vaid et selliseid inimesi on. Kirjutasin selle kohta ka EPL-le öenduse, kuid seda ei avaldatud.

**Kas võib veel tulla mõni ebameeldiv uudis seoses Tõnis Paltsu maksuküsimustega?**



Tõnis Palts, Tallinna linnaape

Loodan, et mitte. Tasusin mulle määratud täiendava maksusumma 12 095 046 krooni, kuid see ei tähenda, et peaksin maksuameti tehtud otsust õigeks. Olen selle vaidlustanud, sest ma ei ole saanud sellist tulu, nagu maksuamet väidab. Arvan, et ka ükski „Vabariigi“ lugejatest ei lubaks enda suhtes sellist käitumist, kui talt nõutaks maksu tulult, mida ta saanud ei ole. Asja otsustab lõplikult kohus ning loodan makstud summa tagasi saada. Maksin selle ära, sest poliitikuna ei saa ma lubada olukorda, kus minu vastu on riigil nõudeid – isegi kui need on põhjendamata, mõjuvad need halvasti nii minu kui erakonna mainele.

Kordan üle, et ei ole kellelegi kunagi valetanud oma maksuvaidluste kohta. Põhjalikumalt saab teemaga tutvuda mu kodulehel [www.palts.ee](http://www.palts.ee).

